

PC-101/A

J-1/2041

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ

Paper-I

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 100

ਭਾਗ-ੳ-1

I. ਸਾਹਿਤ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਜਾਂ

ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਰਭਿਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਤੱਤਾਂ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ।

15

ਭਾਗ-ੳ-2

II. ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਪ੍ਰਦਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਜਾਂ

ਰਸ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹੈ? ਰਸ ਦੇ ਲੱਛਣਾ ਅਤੇ ਰਸ ਦੇ ਭੇਦਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

15

ਭਾਗ-ਅ-1

III. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਹੀ ਕਿਉਂ ਢੁਕਵੀਂ ਲਿਪੀ ਹੈ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

15

ਭਾਗ-ਅ-2

IV. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪੰਦਰਾਂ ਵਾਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ।

- (1) ਉਸਨੂੰ ਸਖਸੀਅਤ ਪ੍ਰਭਾਵਵਾਦੀ ਹੈ।
- (2) ਉਹ ਸੈਹਰ ਗਿਆ।
- (3) ਉਸਨੇ ਤਾਸ਼ ਵਿਚ ਨੈਹਲੇ ਤੇ ਦੈਹਲਾ ਮਾਰਿਆ।
- (4) ਕੀ ਤੂੰ ਸੈਰ ਜਾਵੇਗਾ?
- (5) ਬੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਬੜ ਸੌਕੀਨ ਹੈ।
- (6) ਇਹ ਬੜਾ ਕਠਿਨ ਕੰਮ ਹੈ।
- (7) ਜੇਹੜਾ ਕਰੇਗਾ ਉਸ ਭਰੇਗਾ।
- (8) ਸੰਯੋਗ ਵਿਜੋਗ ਜਿੰਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।
- (9) ਆਰੀਯਾ ਨਿਰਭਯ ਲੋਕ ਸਨ।
- (10) ਠਾਕੁਰ ਬਹਾਦੁਰ ਸੀ।
- (11) ਇੰਦ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਘੁੰਮਾਉਂਦਾ ਹਨ।

- (12) ਅਕਾਸ਼ ਲੀਲਾ ਹੈ।
- (13) ਥਾਨਾ ਜਾਕੇ ਰਬਟ ਲਿਖੋ।
- (14) ਅਦਕਾਰੀ ਬੜਾ ਸਖਤ ਹੈ।
- (15) ਬੱਚਾ ਸਾਗ ਪਾਲੀ ਖਾਓ।
- (16) ਥੋਹੜਾ ਹੋਲਾ ਚੱਲੋ।
- (17) ਸਾਧੂ ਸਮਾਦੀ 'ਚ ਹੈ।
- (18) ਪਾਠਿਕ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਕਿਤਾਬੇ ਰਿਹਾ ਏ।
- (19) ਸਾਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹੈ।
- (20) ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਤੋ ਬਾਦ ਤਕਮਾ ਮਿਲਿਆ।

(15×1=15)

ਭਾਗ-ੳ

- V. ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।
- (1) ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
 - (2) ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਦੱਸੋ।
 - (3) ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ?
 - (4) ਅਲੰਕਾਰ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਚਾਰੀਆ ਕੌਣ ਹੈ?
 - (5) ਵਕ੍ਰੋਕਤੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ਦੱਸੋ।
 - (6) ਸਧਾਰੀਕਰਨ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
 - (7) ਰੌਦਰ ਰਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਭਾਵ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
 - (8) ਅਚਾਰੀਆ ਕਸ਼ੇਮੇਂਦਰ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੱਤਾ?

- (9) ਉਪਮਾ ਅਲੰਕਾਰ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- (10) ਰੀਤੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਲਾਕਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰੀਤੀਆ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹਨ?
- (11) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਇਹ ਨਾਂ ਕਿਉਂ ਪਇਆ?
- (12) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਕਿੰਨਾ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ?
- (13) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਲਿਪਾਂਕ ਹੈ?
- (14) ਪੈਰ ਬਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਅੱਖਰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਿਚ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਗਏ?
- (15) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਹੜੀਆ-ਕਿਹੜੀਆ ਲਿੱਪੀਆ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
- (16) ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾ ਵਿਚ 'ਹ' ਅੱਖਰ ਲਿਖਣ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੱਸੋ।
- (17) ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਲਘੂਸਵਰ ਸਿਹਾਰੀ (i) ਅਤੇ ਔਂਕੜ (_) ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- (18) ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ / ਣ / ਲਿਖਣ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੱਸੋ।
- (19) ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੈਰ-ਲਿਪਾਂਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
- (20) ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸ ਵਿਦਵਾਨ ਨੇ 'ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਕੋਸ਼' ਲਿਖਿਆ ਹੈ? (20×2=40)